

Sygn. akt I USK 134/22

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Bielsku-Białej

o prawo do emerytury pomostowej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 12 stycznia 2023 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 17 stycznia 2022 r., sygn. akt III AUa 1987/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 17 stycznia 2022 r., III AUa 1987/21, oddalił apelację odwołującego się J. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku – Białej z 7 października 2021 r., VI U 532/21, oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Bielsku – Białej z 19 maja 2021 r. odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury pomostowej.

Odwołujący zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na przyczynę przyjęcia skargi określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – oczywistą zasadność skargi. W ocenie skarżącego, skoro Sąd pierwszej instancji uznał, że odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a Sąd drugiej instancji na zarzut apelacji, nie kwestionując tych

ustaleń, twierdzi, że skarżący nie spełnia przesłanki z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, to brak wyjaśnienia tej okoliczności wskazuje na tak istotne wady uzasadnienia skrywające sferę motywacyjną, niepozwalające na kontrolę kasacyjną rozstrzygnięć, czyniąc skargę oczywiście uzasadnioną.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia „w części oddalającej apelację” i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania, w tym kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego, jak również kosztów zastępstwa adwokackiego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy

wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów oraz nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący oczywistą zasadność skargi wiąże ze twierdzeniem, że przyjęcie przez Sąd Apelacyjny w całości stanu faktycznego ustalonego przez Sąd Okręgowy, który stwierdził, że odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uniemożliwia wydanie orzeczenia stwierdzającego, iż przesłanki przyznania mu emerytury pomostowej nie zaistniały.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że udowodnienie ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna) nie było wystarczające do uzyskania prawa do emerytury pomostowej. Art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1340 ze zm.) jest w tej kwestii jednoznaczny, gdyż wskazuje na okres pracy w szczególnych

warunkach lub szczególnym charakterze, o jakiej mowa w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy. Art. 49 ust. 3 wyraźnie wskazuje na prace opisane tylko i wyłącznie w ustawie o emeryturach pomostowych. Omawiana tematyka była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który w wyroku z 4 grudnia 2013 r., II UK 159/13, stwierdził, że „(...) możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych przewiduje art. 49 ustawy, według którego prawo to przysługuje osobie, która: 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt. 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Oznacza to, że art. 49 w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (w dniu 1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych”. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z 4 września 2012 r., I UK 164/12, uznając, że określenie okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, zawarty w art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych oznacza okres pracy wskazany w art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, bez wliczania do niego okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.